

Veljmiesklubin kirjapiiri 4.1.2024
Kirsi Vähäkangas

John Irving: Kaikki Isäni Hotellit

Ilmestynyt 1981

Suomentanut Kristiina Rikman

Kustannusosakeyhtiö Tammi, Karisto Oy:n kirjapaino, Hämeenlinna 2004

Irvingin kirja on rakkauden ylistys, perheen keskeisen rakkauden, ystävien välisen rakkauden, miehen ja naisen rakkauden, ja rakkauden lemmikkeihin. Se on myös järkyttävä kuvaus inestistä, prostituutiosta, väkivallasta, raiskauksista, terrorismista ja kuolemasta. Näiden välinen jännite kantaa tarinaa, joka liikkuu USA:ssa ja Itävallassa, Wienissä. Kertojana on Berryn viisilapsisen perheen kolmas, John. Perhe pysyy tiiviinä tarinan loppuun asti, vaikka useampi perheen jäsen kuolee ennen aikojaan. Perheelle selvästi tärkeä isoisa, Valmentaja kuolee kirjan alkupuolella perheen kuollutta täytettyä koiraa, Surua pelästyttyään. Äiti ja nuorin lapsista, Egg-poika menettävät henkensä tarinan puolivälissä, kun Wieniin matkalla ollut kone putoaa. Perheen kirjailija Lilly tekee itsemurhan kirjan lopussa.

Vanhin lapsista on Frank, perheen finanssinero ja homoseksuaali, jonka tärkein suhde näyttäisi olevan Wienin hotellin yhdestä huoneesta löytyvän mallinuken kanssa. Franny on Frankia vuoden nuorempi ja Johnia vuoden vanhempi. Myös Frannyn elämä on traagista, ja sitä varjostaa nuorena tapahtunut joukkoraiskaus, jota käsitellään aika kevyesti. Ehkä Frannyn erittäin rивon kielenkäytön on tarkoitus heijastaa hänen kokemaansa traumaa. Johnin sukupuolielämän sekoiluja seurataan läpi kirjan yksityiskohtaisesti, mukaan lukien inesti-suhde sisaren kanssa. Lilly, kasvuhäiriön takia pienikokoiseksi jäävä pikkusisko päätyy itseensä pettyneeksi kirjailijaksi, joka ei lopulta löydä paikkaansa elämässä, vaan päätyy epätoivoiseen ratkaisuun. Pikkuveli Egg kuolee pienenä ja jää piirteettömäksi. Perheen tragediat heijastuvat kirjan tapahtumissa ja kielessä, eikä niitä juuri selitellä emotionaalisella tasolla.

Eläimet näyttävät tärkeää osaa, varsinkin karhut: Perheen ystäväksi muodostuva Freud ja hänen moottoripyörän sivuvaunussa viihtyvä kesy karhunsu State o' Maine, ja myöhemmin karhuksi pukeutunut perheystävä, Susie Wienissä. Perheen koira Suru on niin rakas, että sen kuolemaa on mahdoton kestää. Niinpä Frank täyttää sen parhaansa mukaan, mutta Surusta tulee ilkeän näköinen versio, vastoin koiravainaan elämän aikaista lempeää luontoa. Paitsi Valmentajan kuoleman aiheuttajana, täytetty koira näyttää tärkeää osaa myös pudonneen lentokoneen paikantamisessa, se kun pulpahtaa esiin meressä, matkustettuaan äidin ja Eggin kanssa samassa koneessa.

Kirjan nimi ”Kaikki isäni hotellit” viittaa perheen omistamaan kolmeen hotelliin, joista kaksi ensimmäistä toimii oikeasti hotellina; Wienistä Freudilta ostettu hotelli tosin myös ilotalona ja terroristien pesäpaikkana. Estettyään terroristien suunnitteleman Wienin Valtioopperan räjäytyksen perhe palaa USA:han ja ostaa entisen hotellin. Siitä tulee perheen koti ja sokeutuneelle isälle kolmas ”hotelli”, joka ei kuitenkaan koskaan toimi oikeana hotellina, vaan isän takia ylläpidettynä näyttämönä. Rakkauden teko sekini.

Tarina on sen verran tapahtumarikas, ja vauhdikkaasti kerrottu, että siitä on tehty myös elokuva vuonna 1984. Toisaalta kirjapiiriläisten mielestä kirjassa oli juonta liiankin paljon, ja kirja vaikuttaa sekavalta, jopa pitkästyttävältä. Se hyppii tarinasta toiseen, toistaa asioita, eikä tunnu tulevan valmiiksi. Kirja on ilmestyessään varmaankin ollut kohukirja tarkoituksena kuvata seksuaalista vapautumista, mutta ei ole kestänyt aikaa.